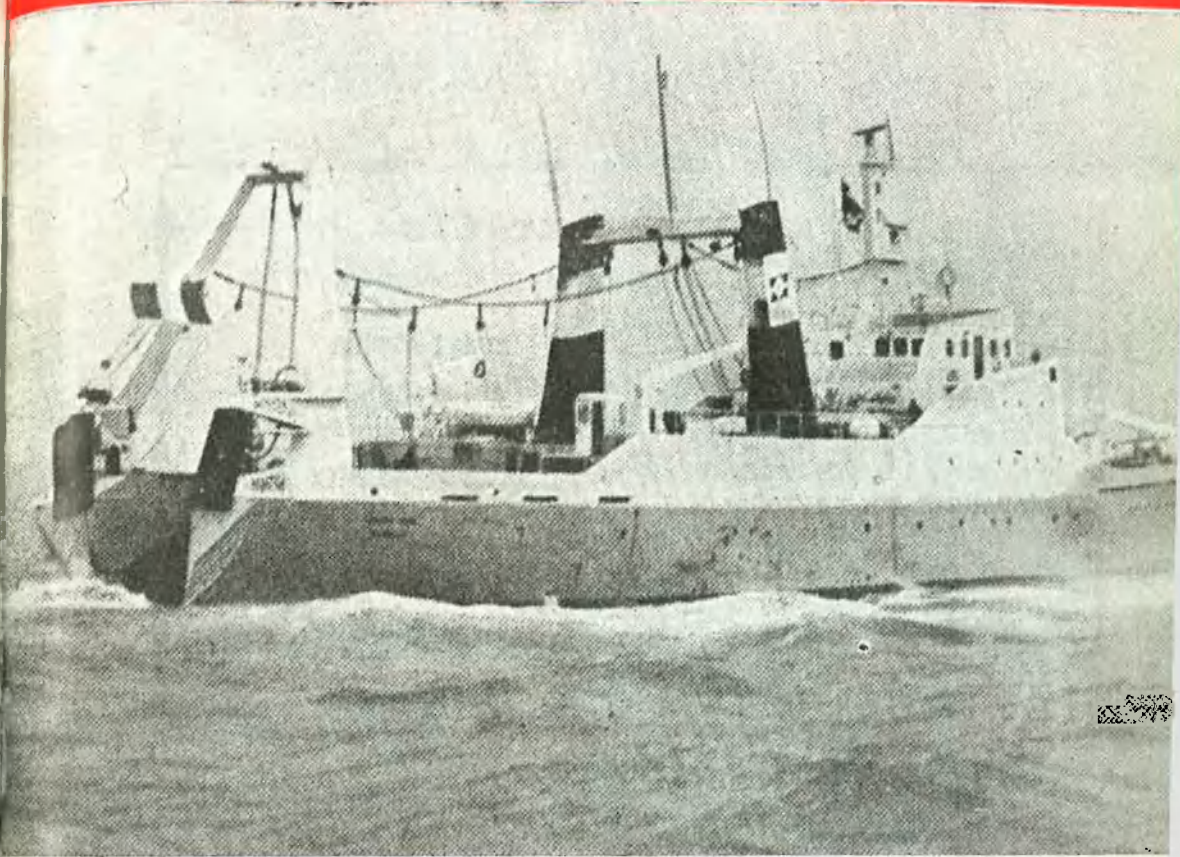

BALIK ve BALIKÇILIK

Kuruluşu : 1953

İÇİNDEKİLER

1966 ve 1967 de Dünya Balıkçılığı (Kısım 1)	1	Balık Tüketim Propagandaları	15
Japon Televizyon Film Şirketi Direktörü Mr. Yoshio Kamisaka İle Yapılan Röportaj	7	Poyraz Köy Balıkçıları İle Bir Sohbet	17
Dünya Denizlerinde Köpek Balıkları (Kısım VI)	9	Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Gelişme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 2)	20
		Dünya Balıkçılık Âlemi	24

CILT : XV

SAYI : 7

EYLÜL 1967

ET ve BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARAFINDAN YAYINLANIR

BALIK v e BALIKÇILIK

Sahibi : ET VE BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu Sayıda yazı işlerini fiilen
idare eden

SUAVİ ATTILÂ

Adres ve Müracaat Yeri

Abone Şartları :

ET VE BALIK KURUMU
İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BEŞİKTAŞ — İSTANBUL
Telefon : 47 39 30

YILLIK	15	LİRA
HARİCE	30	LİRA

İlan Ücretleri Müdürlükle
kararlaştırılır.

Not : Başvulamak üzere gönderilen yazılar, Heyetçe incelenir, uygun bulun-
nanlar basılır.

Kapak resmi: Fransanın modern Kıçtan trol gemilerinden birini göstermektedir. Bu gemide balık tuzlama ve dondurma tesisleri bulunmaktadır.

Baskı Tarihi: 28.9.1967

1 • KASIM 1967

Devlet Nüshası

BALIK ve BALIKÇILIK

Kurulduğu : 1953

ET ve BALIK KURUMU TARAFINDAN HER AY YAVINLANIR

CİLT: XV

SAYI: 7

EYLÜL 1967

1966 VE 1967 DE DÜNYA BALIKÇILIĞI *
(Kısım 1)

Roy I. JACKSON
FAO Genel Müdür Yardımcısı (Balıkçılık)
Çeviren: Haydar SÖZER

Dünya balıkçılık eğiliminin bu geniş eleştirilmesi; FAO hizmetlerine katılmak üzere, balıkçılık teşekkülleri idarecileri, ilgili endüstri ve teçhizatı temin eden müesseseler müdürlerine 1 Haziran 1967 günü Londra'da verilen bir yemekte yazın yapmış olduğu bir konuşmaya müstenittir. Kaba bir tahlil gösterecektir ki, dünya okyanuslarının yıllık verimi deniz yüzeyinin beher akr'ı için 1 libredir. Teknoloji, ekonomi ve politika nasıl yapılacağı göstermemiş olmakla beraber akılsel fen ve balık kültüründeki tecrübe hepsi bu miktarın büyük mikyasta artırılabilceğini bize söylemektedir. Ancak denizden daha fazla gıda almayı temin ve idameye mâtuf gelişmeler devam etmektedir.

Şumüllü bir tetkik için yerimiz müsait olmamasına rağmen, av, stok-

* Bu yazı Fishing News International dergisinin Temmuz 1967 sayısında çıkmıştır.

ların durum, bilhassa tekne ve donanımda teknik gelişmeler, deniz ilminde inkişaf, balıkçılık ekonomisi, deniz mahsullerinin satışı, milletlerarası gelişmeler ve anlaşmalar, FAO ca yapılan bazı faaliyetler ve en nihayet ufukta müşahede edilen bazı gelişmeler üzerinde hülâsaten değinilecektir.

Bu konu, derinliğine ele alındığında çok geniş bir alanı kaplıyacak vüs'atte olmasına rağmen, bazı göze çarpan hususların ele alınması faydadandan hâli olmayacaktır.

1966 yılına ait rakam vermek için biraz erken olmakla beraber, ilk ele alınacak datalar ve tahminler dünyada avlanan miktarın, deniz ve tatlı su balıklarına, kabuklulara, molüsklere ve diğer deniz omurgasızlarına ait olmak üzere yaklaşık 56 milyon metrik tonluk, en yüksek seviyeye ulaşacağını göstermektedir. Bu yüksek miktara, halen azalmakta bulunan balina endüstrisi, fok ve diğer benzeri hayvanların avcılığı dahil değildir. 1966 yılı, 1965 deki 53 milyon tona nisbetle yaklaşık % 6 fazlası ile üç milyon bir artış göstermektedir. 53 milyon ton ise 1964'e nisbeten biraz daha fazla idi.

Geçmiş senelerde olduğu gibi; dünya balık istihsalinin dörtte üçü, her biri bir milyon ton veya daha fazla üretiminde bulunan 14 ülke tarafından elde edilmektedir. Peru, kendi tarihinde, ikinci en yüksek av miktarı ile dünya balık üretiminde en başta gelmektedir. 1964'deki 9.1 milyon tona nisbetle istihsali 8.8. milyon ton olmuştur. Japonya da, tahminen 7 milyon tonun biraz üstünde bir rekor seviyesi ile dünyada ikinci en mühim balık istihsal eden memleket olmuştur. Sovyet Rusya, Norveç, Kanada, İzlanda, Şili ve Polonyada da balıkçılar istihsallerinde rekor seviyeye ulaşmışlar, diğer taraftan Güney Afrika, İngiltere, Danimarka, Faroe Adaları, Avustralya ve Belçika, evvelki senelerde elde ettikleri istihsal miktarlarını muhafaza etmişlerdir. Batı Almanya Cumhuriyeti, Hollanda ve Birleşik Amerika balıkçılıklarının aldıkları sonuçlarda azalma görülmüştür.

Dünyanın gelişen memleketlerinde, balık üretimi yaklaşık 2.3 milyon ton fazlalık göstermiş olup, 1965'deki 17.6 milyon tona nisbeten 1966'da 20 milyon tona yükselmiştir. Bununla beraber gelişmiş memleketlerdeki bu artış, Peru ve Şili'de elde edilen istihsal fazlası neticesi olmuştur ve bu iki ülke, bütün dünyada sağlanan 2.5 milyon ton fazlalığın en aşağı iki milyon tonunu istihsal etmişlerdir. Bu şu demektir ki, geri kalan diğer memleketler, Peru ve Şili hariç tutulursa, 1965 yılına nisbetle 1966'da avlanan miktara, ancak 500.000 ton katmışlardır.

Yine de, geçen yıllarda olduğu gibi, Peru, Şili, ve Norveç'te balık unu imal eden fabrikaların taleplerinin teşviki ile hayli artış bulunmuştur. Denizlerde fabrika ana gemilerinde ve frigorifik tertibatlı trol tek-

nelerinde, artan bir kesafette elde edilen dondurulmuş balık mamulleri için taleplerin sonucu da avlanan miktarda artış olmuştur.

Stokların durumu

Stokların durumu konusu, balıkçılığın gelişmesinin bazı safhalarında muhafaza (konservasyon) durumu olarak ifade edilebilir. 1966 yılında, ana limanlardan binlerce mil uzak mesafelerde müstakilen faaliyette bulunabilecek büyük frigorifik teknelerin, uzun seyir menzilli balıkçı filolarının ve ana gemilere refakat edecek ufak teknelerden müteşekkil filoların sür'atle geliştirildiği ve inşa edildiğini müşahade ettik. Bu gibi gelişmeler; senelerce ağır balıkçılık meselelerine maruz bırakılmış, esaslı balıkçılık memleketlerine ait bazı balık stokları üzerindeki tazyiki bir zaman için hafifletmiş olabilir. Bununla beraber, gereğinden fazla istihsal problemi halen çok daha yaygın bir durumdadır, 1966'da ilim adamları Kuzey Atlantikte Labrador açıklarındaki son büyük morina stoku üzerinde ika olunan normal üstü avlamanın ilk emarelerini görmüşler, diğer taraftan Batı Afrika açıklarındaki önemli trol balıkçılığı ile ilgili ilim adamları ve balıkçılar (hem Kuzeyde Fas (Moritanya) açıklarındaki hem de Güney'de Güney ve Güney Batı Afrika açıklarındaki) bu stoklar üzerindeki kötü tesirden gittikçe daha ziyade endişe duymaktadırlar.

Bu son endişeler, mevsimsiz olmakla beraber, şüphesiz Dünya balıkçılığının bugünkü gelişme nisbeti, halen tercih edilmekte bulunan balık cinsleri için artık devam etmemektedir. Tercih edilen cins, gıda olarak kullanılan ufak balıklar için elân av miktarında büyük nisbette artış görülmektedir. Fakat bu cinsler insan gıdası olarak doğrudan doğruya tüketilmek üzere görüldüğü kadar cazip değildir ve muhtemelen balık unu üretimi için faydalıdır. Buna ilâveten, pek çok stoklar halen aşıkâr olarak aşırı derecede istihsale tâbi tutulmaktadır. Bu cins balıkların çoğunun iktisadî olmayan masraf karşılığı avlanması, avlamanın açık denizlerde yapılması bir çok müşkil teknik problemler ortaya koymaktadır.

Stokların idaresi

Dünya balıkçılığının esaslı meselelerinden biri, aşırı derecede istihsale tâbi tutulan stokların uygun bir tarzda idaresidir. Bu hemen hemen milletlerarası bir meseledir. Bu husus bilhassa Kuzey Atlantikte kendini hissettirmektedir. Bu bölgede, milletlerarası işbirliğine olan ihtiyaç Milletlerarası Kuzey Atlantik Balıkçılık Komisyonu ve Kuzey Doğu Atlantik Balıkçılık Komisyonu olmak üzere iki mühim balıkçılık komisyonunun teşkilile görülmüş ve kabul edilmiştir. Bu iki teşekkül bir müddettenberi mevcut bulunmalarına rağmen (Kuzey Doğu Atlantik Ba-

lıkçılık Komisyonu'nun eski şekli olan Daimi Komisyon dahil), ancak 1966 yılında bunların çalışmalarında önemli değişiklikler olmuştur.

Bu zamana kadar, nazarı itibare alınan esaslı düzenleyici tedbirler: ufak balıkların korunması, bunların makul bir nisbette büyümesine meydan vermekten ibaret ve asgarî ağ gözü açıklığı, balığın asgarî avlanma büyüklüğü ile ilgili talimatlara ait bulunmakta idi. Bu gibi tedbirlerin devamı önemli olmakla beraber ve bizzat uygun olduğu düşünülse dahi, her efor ünitesi ile avlanan miktarlarda esaslı azalma ve avlanan miktarların toplamında eksilme sonucu stoklar üzerinde artan tazyikin bu gibi tedbirlerle önlenemeyeceği tabiidir.

Komisyonlar ve üye milletler, şimdi, avlanan miktar üzerinde doğrudan doğruya tahdit konulması ihtiyacı ile ciddi bir surette karşılıklıya kalmışlardır. Bu husus balıkçılık üzerinde büyük bir müdahale tedbirini gerektireceği için, ilk zaruret olarak, milletlerarası bir kontrol ve teftiş sisteminin meydana getirilmesi maddî bir tedbir olarak ele alınmıştır. Bu hususla ilgili olarak Kuzey Atlantikte uzun zamandanberi görüşmeler devam etmekte olup, yakında bir sonuca bağlanacağı umulmaktadır.

Aynı zamanda, stoklar ve avlanan miktarlar, denizlerde av faaliyetleri ve av tahditlerine ait olmak üzere sahil ve denizlerde yapılacak işler üzerine FAO ile müstereken her iki teşekkülce detaylı incelemeler yapılmaktadır. Bununla ilgili olarak, iki esaslı problemle karşılıklıya gelinmiştir. Birincisi; elân avlanmakta bulunan balıkların avlama faaliyetlerinde verimi muhafaza ederek, avlanan toplam miktarların nasıl tahdit edileceği; ikinci problem ise bütün alâkalı memleketlerde eşitlik temin edecek herhangi bir projenin nasıl sağlanacağı ve ufak tekneli filolara sahip kıyı memleketleri, uzun seyir mesafeli gemiler işleten memleketler, açık deniz balıkçılığı bakımından büyük gelişmeler için plânlı çalışan ve balıkçılıkları istikrarlı bulunan memleketler arası eşitliğe dayanan projelerin meydana getirileceğidir.

Atlantik'in âtisine ait problemler, balıkçılık üzerinde tazyik arttıkça diğer avlama bölgeleri için de gelişecektir. Bunu takiben, diğer milletlerarası anlaşmaların lüzumlu olduğu da âlenen görülecektir.

Gırgırcılıktaki devamlı gelişme, ileri elektronik balık bulma cihazları, büyük sağlam sentetik ağlar, ağ elden geçirme cihazları ve daha geniş ihtisasa dayanarak dizayn edilmiş gemilerle paralel gitmektedir. İzlanda ve Norveç, yeni teknik metodların geliştirilmesinde ön sırayı almış bulunmaktadırlar. Bunların sonuçları, 1966 yılında İzlanda'da toplam avlama miktarının 1.138.000 tona balığ olmasında görülmektedir. 1950 - 1960 arası on yıllık ortalamasının iki mislinden fazla, Norveç, 1966 yılında hemen hemen 3 milyon tonun biraz altında olmak üzere avla-

nan balık miktarında rekor seviyeye ulaşmıştır. İzlanda ve Norveç'te avlanan toplam miktarın yaklaşık % 70'i gırgır avcılığında elde edilmiştir. Avlanan miktarın kısmı azamisi ringa olmakla beraber, Norveç'te uskumruda avlama miktarı evvelki senelerdeki 10.000 - 15.000 tona kıyasen yarım milyon tona balığ olmuştur.

Yüksek nisbette geliştirilmiş tekne ve donanımı ile sonar - elektronik balık bulmanın birleşmesi ile diğer avlama sahalarında fevkalâde sonuçlar alınacağı şüphesizdir. Teknik, Kuzey Atlantikte bile ileri seviyededir. Orkinos balığının purse-seine ile avlanması gaye itibariyle şümullenmiş ve dipten hızlı yüzen balık cinsleri halen kolaylıkla avlanmaktadır.

Deniz ilmi ve muhafaza

Bu mevzu üzerine, azamî dikkat gösterilse dahi, deniz ilminde gelişmeye ait göze görünür bir veçhesinin seçilmesi pek kolay olmayacaktır. Bizler bu konuya hak ettiğinden daha az temas edeceğiz. Daha uzak mesafelerde tatbik edilmekte bulunan artan balıkçılık gücü ve avlanan miktarlarda artış balıkçılık ilim adamlarına yeni problemler empoze etmektedir. Dataların derlenmesi tahlil edilmesi için müsait vakit azalmaktadır. On sene evvel çok az istihsale tabi tutulan stoklar bugün aşırı derecede işletilmektedir.

Bugünün masraflı tekneleri ve donanımı için yapılacak yatırımlar üzerinde alınacak bir karar esasından, kâr noktai nazarından balık stoklarının balıkla takviyesi sonucuna bağlı bulunmaktadır. Bizim düşünce-mize göre, rasyonel balıkçılık politikasının tarifine uygun olarak, denizlerde ilmin tatbiki, Kuzey Atlantikteki gelişmelere paralel olarak, diğer birkaç bölge hariç, dünyanın diğer bölgelerinde, diğer önemli balıkçılık sahalarında gerilemiştir.

Uzak bölgelerde, muhtelif cins balıklar, çok çabısan çeşitli millî balıkçılık, dataların derlenmesi ve tahlilinde muhafaza tedbirlerinin şekillendirilmesinde ve uygulanmasında zor problemler ortaya koymaktadır.

Bu problemlerden bazılarının karşılanmasına yardımcı unsur olmak üzere, milletlerarası anlaşmalara ait gelişmeler bundan sonraki bahislerde ele alınacaktır. Bununla beraber hepsi için müşterek olan bazı faktörler aydınlatılabilir.

Bu faktörlerden birincisi ve en esaslısı, avlanan miktara ve avlama gücüne ait tam istatistiklere olan ihtiyaçtır. Bu olmadan makul tedbirler, balıkçılığın idamesi için tasarlanamaz.

İkinci faktör ise, bilhassa balık stoklarının cins ve miktarlarının sür'atle değerlendirilmesine ait metod ve yeni ilmi tekniklerin lüzumudur. Bilhassa sonar ve diğer elektronik deteksion sistemlerinin uygulanması sonucu bu sahada cesaret verici çok ilerlemeler kaydedilmiştir.

Bu ilerlemelerdeki tekniğin çoğu deniz altında deteksiyon ve ticarî değeri haiz balık bulma gelişmelerine borçludurlar. Bilinen tekniklerin uygulanmasında ve yenilerinin geliştirilmesinde yapılacak daha çok iş vardır. Balığın davranışlarına ait bilgi ve bilimsel dizayn usulleri, av gereçlerinin veriminin tekâmülü için kombine edilmelidir. Denizin kirletilmesi bugün için bile tehdit edici bir unsurdur.

Masrafların arttığını ve kâr münhanisinin düştüğünün hatırlatılmasına lüzum görmekteyiz. Dünya ekonomisinin en mühim veçhesi olmaya devam eden genel enflasyon etkisinden balık sanayii kurtulamamıştır. Tekne ve teçhizat masrafları, ücretlerde olduğu gibi bir müddet yükselmeye devam etmiş, diğer taraftan dünyanın en önemli balıkçılık sahalarının bir çoğunda balıkçılık gayretinin meydana getirdiği tazyik, denizde günlük olarak avlanan balık miktarında genel bir düşüşe sebep olmuştur. Balıkçılık alanında gelişmiş milletlerin çoğunda gıda sanayiinde rekâbet şiddetlenmiş ve bu şiddet devam etmiştir. Diğer gıda maddeleri üzerinde rekâbetin karşılanması için düşük maliyetli istihsale olan ihtiyaç ünite masraflarının yükseltilmesi ile karşılanmış ve geleksel balıkçılık sahalarında av üretimini azaltmıştır.

Ekonomistlerin, bioloğlarla müştereken Kuzey Atlantik bölgesinde yaptıkları etüdler, esas stoklar üzerine tatbik edilen mevcut avlama gücü seviyesinden beynelmilel bir anlaşma ile yapılacak tensikattan hasıl olacak büyük ekonomik tasarrufu ve bu tasarrufun sadece o bölgeye inhisar ettirilmeyip aynı şartlardaki diğer bölgelerde gereğinden fazla istihsalin yapılmakta olan stoklar için de tatbik lüzumunu göstermiştir.

Bununla beraber, gerçekçi bir gözle, iktisadî idare politikalarının kabulünün çok yavaş olabileceğini takdir etmek zorundayız. Açık olan bu sebeplerin politiko sosyal mahiyeti çok erken hareket etmek üzere yersiz ümitlerin beslenmesini akıllılık saymaz.

(Devam edecek)

**JAPON TELEVİZYON FİLM ŞİRKETİ DİREKTÖRÜ Mr.
YOSHIO KAMISAKA İLE YAPILAN RÖPÖRTAJ**

SAİM ONAT
Balıkçılık Uzmanı

Sayın Direktör, Balık ve Balıkçılık Dergimizde yayınlanmak üzere, bir röportaj rica edebilir miyim?

— Memnun olurum.

— O halde zaman kaybetmeden müsaadenizle sorularıma başlıyorum.

Sual: Memleketimizi ziyaret sebebinizi açıklar mısınız?

Cevap: Türkiyede görevli bulunan Japon uzmanlarının çalışmalarını filme almak sureti ile Japon televizyonunda bu çalışmalar hakkında bilgi vermektir. Bu televizyon programının, Japon halkı ile

Türk halkı arasındaki iyi münasebetlerin daha da gelişmesine yardımcı olacağına inanıyoruz.

Sual: Daha önce uğradığımız memleketler hangileridir, Türkiyeden sonra uğrıyacağınız memleketler hangileri olacaktır?

Cevap: Japonyadan Afganistana gittik 10 gün süre ile orada kaldık. Afganistandaki Japon eksperlerinin çalışmalarını televizyon filme aldık. Afganistanda altı Japon uzmanı porselen sanayii üzerinde çalışmaktadırlar.

Biz Japonyadan Afganistana hareket ettiğimiz sırada aynı programa ait diğer bir televizyon film ekibi de Güney Amerikadaki Japon uzmanlarının faaliyetlerini filme almaya gittiler.

Memleketinize 26.7.1967 günü geldik. On gün kalacağız. Buradan Kenya'ya, oradan Tanganika, Rwanda ve Mısır'a uğrayıp 22.9.1967 tarihinde Japonyaya döneceğiz.

Sual: Filme alınacak memleketler hangileridir?

Cevap: Amerika, İspanya, Afrika, Hindistan ve Türkiyedeki Japon eksperler olmak üzere yirmi altı memlekette televizyon filmi hazırlanacaktır. Televizyon programı haftada bir gün bir memleket gösterilmek üzere 26 hafta devam edecektir. Muhtemelen haftanın perşembe günleri ve akşam saat 19.30 ilâ 20.00 arasında yarım saat yayınlanacaktır.

Hazırlanacak televizyon programı TOKYO - OSAKA - NAGOYA

KUSHU şehirlerinde olmak üzere, Japonyada dört televizyon istasyonundan verilecektir.

Sual: Televizyon konusunda kaç senedir çalışıyorsunuz, sizce cazip bir meslek midir?

Cevap: Üniversiteyi bitirdikten sonra televizyon sahasına intisap ettim, 10 yıldan beri bu konuda çalışıyorum. Hoşlandığım ve enteresan bir mevzu olduğu için de daha uzun süre çalışmayı düşünüyorum. Hâlen MAINICHI - BROADCASTING SYSTEM Firmasında televizyon film direktörü olarak vazife görmekteyim.

Sual: Mr. Kamisaka biraz da memleketimize ait intibalarınızı öğrenmek istiyorum. Memleketimizi nasıl buldunuz?

Cevap: İstanbul hakikaten çok güzel ve enteresan bir şehir. Çok beğendik, kaldığımız kısa süre zarfında görmek fırsatını bulduğumuz bilhassa Boğaz, Adalar ve Marmara ayrı ayrı güzelliklere sahip yerler. Halkınız son derece centilmen, misafirperver ve cana yakın insanlar. Gittiğimiz her yerde iyi kabul gördük.

Sual: Et ve Balık Kurumuna ait balıkçı gemileri ile yapılan av tatbikatları ve Japon uzmanlarla müşterek çalışmalar hakkındaki kanaatiniz?

Cevap: Bu oldukça zor bir soru. Zira aslında ben balıkçı ekspcri değil amatör balıkçıyım. Fakat gündüz ve gece birlikte çıktığımız av seferleri arasındaki müşahedelerimi ifade edeyim.

Kurum personeli ile Japon uzmanların ahenkli ve samimi bir hava içinde çalışmakta olduklarını gördüm.

Balıkçılarımız Japon balıkçıları gibi cidden ağır şartlar altında çalışıyorlar. Mesleklerinin ehli, bilgili çalışkan ve cesur insanlar. Durumu bizzat görmemiş olsaydım balıkçılarımız hakkında söylenenlere inanmazdım.

Gemilerinizi sevk ve idare eden kaptanlar da ciddi ve ehil kimseler. İfade etmek isterim ki Et ve Balık Kurumunun çalışmaları modern anlamda ve kullanılan bir çok balıkçılık malzemesi de Avrupada ileri memleketlerin kullandıkları malzemelerin aynıları.

Sual: Ziyaret ettiğiniz balıkçı köylerimizi nasıl buldunuz?

Cevap: Karadeniz boğazı civarındaki ve Marmara adasındaki balıkçı köylerinden bazılarını ziyaret fırsatını bulabildik.

Japonyada da çeşitli balıkçı köyleri vardır. Ancak Pasifik sahilindeki balıkçı köyleri ile Japon Denizi sahilindeki köyler arasında farklar vardır.

Memleketinizde gördüğüm balıkçı köylerini daha ziyade Japon denizi sahilindeki balıkçı köyelerine benzettim. Tabiat güzelliklerine sahip, iklim ve deniz güzel, halkı çalışkan.

Genel olarak dünyanın her tarafında balıkçı köyleri hemen hemen eş

yapıdadırlar. Çünkü hepsinin gayesi aynı ve hayatları denizde geçiyor.

Sual: Balıklarımızı nasıl buldunuz?

Cevap: Bulduğumuz kısa süre içerisinde görebildiğimiz ve yemek fırsatını bulduğumuz çeşitli balıklarımızı çok beğendik. Genel olarak memleketinizdeki balık cinslerinin ekserisi Japonya'da da mevcut. Ancak balıkların pişirilmeleri farklı.

Sual: Türk yemeklerini nasıl buldunuz?

Cevap: Türk yemeklerinin çok meşhur ve lezzetli olduklarını duyardım. Memleketinizi ziyaretimiz sırasında Türk usulü pişirilmiş çeşitli yemekler yedik. Etleriniz çok güzel ve lezzetli bilhassa dünyaca bilinen Şiş kebab ve Döneri pek beğendik. Çeşitli sebze ve meyveler de ayrı güzelliklere sahip. Memleketinizde yediğimiz iyi ve güzel yemeklerinizi, Japonyadan daha ucuz bulduk.

Şayet Türkiyede iki sene kalmak fırsatına sahip bulunsam güzel yemekleriniz yanında (ŞAŞIMI - MİSO - SOYU) gibi sosları muhakkak özlerdim. Çünkü bunlara çok alıştık.

Memleketinizi her şeyi ile çok sevdim. Bizlere gösterilen yakın ilgi ve kolaylıklardan dolayı Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğüne, İstanbul Şube Müdürlüğüne, ve Balıkçılık servisi arkadaşlarına teşekkürlerimi arz ederim. Hepinize allahısızmarladık.

Bu görüşme fırsatını vermiş olması münasebetiyle kendilerine teşekkür ederek iyi seyahatler ve başarılı çalışmalar temennisinde bulundum.

— o o o —

DÜNYA DENİZLERİNDEKİ KÖPEK BALIKLARI (Kısım VI)

**Yazan: Emekli Koramiral
Şeref KARAPINAR**

Family (5) : Carchariidae (Carcharinidae) - True sharks - :

Bu familyaya Carcharias (Carcharinus), Sphyrna (Zygaena), Galeus, Mustelus gibi genüsler bağlı olup bütün dünya denizlerine yayılmış çok geniş bir köpek balığı grubudur. Bazı mehazlerde bu genüsler bağlı başına birer familya gibi gösterilmektedir.

Bir kısım genüsler umumiyetle tropik ve mutedil denizlerde yaygın bir halde bulunmakta ve pelajik olarak yaşamaktadırlar. Bir çokları büyük boylu ve çok yırtıcı olurlar. Çok oburdular doymak bilmezler. Gıdalarını pelajik olarak yaşayan bütün canlılar teşkil eder. İnsanlar için de çok tehlikelidirler. Denizde tesadüf ettikleri insanlara ve küçük kayıklara saldırırlar. Sivri, keskin ve üç köşeli büyük dişleri vardır. Bu gibi daha

birçok özellikleriyle Lamnidae familyasına mensup köpek balıklarından tefrikleri oldukça müşküldür. Farkları bunların kuyrukları hilâl şeklinde olmayıp üst kuyruk kanatları alttakinden çok büyüktür. Kuyruk sapsaları kenarında omurga çıkıntısı yoktur. Son galsama yarıkları pektoral yüzgecin başlangıç noktası üzerine tesadüf eder. Gözlerin hemen gerisinde teneffüs odasıyle irtibatı olan nefes delikleri (spiracle) ya çok küçük olur veya hiç yoktur. Göz kapakları yoktur. İkinci sırt yüzgeçleri fazlaca küçülmüştür.

Şimdiye kadar izah ettiğimiz büyük köpek balıklarından başka aynı familyaya bağlı ufak köpek balıkları vardır. Bunlar Galeus genüsü (Toppe - Camgöz) ve Mustelus genüsü (Hound - Asıl köpek balığı) specieslerini ihtiva etmekte olup büyük akrabalarına nazaran daha serin sulara kadar yaygın bulunurlar. Sahil bölgelerinde 200 metreye kadar olan derinliklerde ve umumiyetle dipte yaşarlar. Gıdalarını küçük balıklarla dibe yakın yaşayan fıkırsız hayvanlar teşkil eder.

Türkiyenin Akdeniz ve Ege sahilleriyle Marmarada Carcharidae familyasının hemen her genüsüne mensup türler yaşamaktadır.

Carcharidae familyasına mensup belli başlı speciesler şunlardır:

CARCHARIAS LITTORALIS (Sand shark) :

Tipik Atlantik köpek balığıdır. Amerika sahillerinde çok bulunur. Umumiyetle 5 kadem boyunda olurlarsada 9 kadem boy ve 250 libre ağırlıkta olanları görülmüştür.

Sırt ve anal yüzgeçleri aynı ebaddadır. Kuyrukları mutedil uzunluktadır. Son galsama yarığı pektoral yüzgecin önünde bulunur. Spiracle (nefes deliği) pek bâriz görülür.

Renkleri koyu kahverengi olup genç fertlerde bir miktar lekeler bulunur. Ufak balıklarla, Mürekkep balıklarıyle ve krustaselerle beslenirler. En kaygan balıkları bile sivri dişleriyle yakalayabilirler. Şimdiye kadar insanlara hücum ettikleri görülmemiş olmakla beraber yine de ihtiyatlı davranmak lâzımdır.

Dibi kum olan sahil sularında yaşadıklarından İngilizce ismini buradan almıştır.

Aynı genüse mensup ve yine (sand shark) adını taşıyan CARCHARIAS TAURUS türü Atlantığın Avrupa sahillerinde ve Güney Amerika'nın Brezilya sahillerinde yaşamakta olup bütün vasıflarıyla CARCHARIAS LITTORALIS'lere benzemektedir. Bu yüzden birbirinden tefriki çok müşküldür. Aynı bir tür olan CARCHARINUS MELANOPTERUS'lar da aynı vasıfları taşımaktadırlar. Her iki tür de Türkiye sularında yoktur.

CARCHARIAS GLAUCUS (Blue shark) :

Diğer ilmi adı CARCHARINUS GLAUCUS olan bu balık Türkiyenin Akdeniz ve Ege sahillerinde ve arasına Marmarada bulunmakta olup bizde buna (Pamuk balığı) adı verilmiştir. Rengi koyu mavi olduğundan İngilizce adını buradan almıştır. Bizde ise husyelerinin pamuk gibi beyaz olması yüzünden (pamuk balığı) ismini aldığı ifade edilmektedir. Karın kısmının rengi beyaz olur.

İnce uzun biçimi dolayısıyla 10 kadem boyunda bir ferdin ağırlığı 160 libre civarındadır. 25 kadem boyunda olanları görülmüştür. Tropik ve mutedil denizlerde yaşar. Birleşik Amerika sahillerinde nadir görülür. Haziran ayında Golf Stream sularıyla İngiltere sahillerine gelirler. Pelajik köpek balıklarının en fazla tanınan cinsidir. Ringa, Sardalya, Uskumru gibi sürü balıkları başlıca gıdalarını teşkil etmekte olup bu balık sürülerinin peşinde ağlara girer ve makas gibi işleyen dişleriyle ağları parçalarlar. Bu bakımdan çok zararlı hayvanlar olarak telâkki edilirler. Türkiyede bu köpek balığının insanlar için çok tehlikeli olduğu kanaati mevcutsada literatürde insanlara nadiren saldırdığı kayıtlıdır. Bununla beraber yinede canavar cinsi ve tehlikeli addedilmesi uygun olur.

Bu köpek balıkları kuyruğunu su yüzünden dışarı çıkararak yem bulmak gayesiyle gemileri takip ederler. Bir balina avlandığı zaman kan kokusuna sürüler halinde üşüşür ve hayvanı parçalayarak yerler.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler bir seferde 54 yavru yapanları vardır.

Bunların karaciğerinde kuvvetli bir zehir bulunmuş isede familyanın diğer mümessillerinde böyle zehirli organların bulunup bulunmadığı hakkında başka kayda tesadüf edilmemiştir.

Aynı genüse mensup olup (Blue shark) ismini taşıyan CARCHARIAS OBTUSIROSTRIS Türkiye sularında da yaşamaktadır. Yine aynı genüse mensup olan CARCHARIAS FEROX ise Türkiye sularında yoktur.

PRIONACE GLAUCA (Great Blue shark) :

(Requiem shark) familyasına ait California sularında mevcut 7 mümessilden birisidir. Bu mümessillere (Soupfin) ve (Tiger) türleri de dahil bulunmaktadır. Sirtının parlak mavi rengi ile tefrik edilir. Karnı beyazdır. Burun kısmı uzun ve sivridir. Pektoral yüzgeci orak biçimi ve uzundur. Her çenede üç sıra dişleri vardır.

Bütün tropik ve mutedil denizlerde bulunurlar. Sathta dolaşırken birinci dorsal yüzgeci ile caudal yüzgeci suyun dışında kalır.

Normal olarak insanları yemek âdetleri olmamakla beraber insan-

lara saldırdıkları çok görülmüştür. Kana haris ve oldukça tehlikeli hayvanlardır. 13 kadem boya ulaşırlar.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Bir seferinde 26-54 yavru yaparlar. Doğan yavrular 15-18 pus boyunda olur.

Bu tür Akdenizde bulunmakla beraber Türkiye sularında görülmez.

Esas gıdaları balık, mürekkep balığı, ahtapot ve krüstaseler olması na rağmen herşeyi yerler. Eti makbul değildir. Pişirildiği zaman hafif amonyak kokusu neşreder. Bununla beraber ufak boydaki genç fertler pazarlarda (Grey fish) adı ile satılmaktadır. Taze eti tava edilirse de en iyi ve makbul şekli iste kurutulmuş tütün balığıdır. Etleri itibar görme-ye, ucuz ve az satılan köpek balıklarındandır.

CARCHARINUS OBSCURUS (Dusky ground shark) :

Birleşik Amerikanın Atlantik sahillerinde Kuzey Karolina ile Main (Portland) arasındaki sahada daima görülen bu köpekbalığı türü ekseriya (Newyork grounda shark) türü ile karıştırıldığından her iki tür hakkında ilmî garantisi olmayan kayıtlar sayanı itimad telâkki edilmemelidir.

Başlıca gıdaları balık, mürekkep balığı ve krüstaselerdir. Boyları 10 - 12 kademe ulaşabilir. En fazla 600 libre ağırlıkta olanları görülmüştür. Türkiye sularında yoktur.

CARCHARINUS ACRONOTUS (Chub shark) :

Atlantikte Meksika körfezinde çok mebzul bulunan bir köpekbalığı türüdür. Birleşik Amerikanın Florida sahillerinde çok görülür. Rengi aynı genüse bağlı diğer species'lere nazaran daha sarımsı kahverengi olur. Boyları da daha ufaktır. Türkiye sularında bulunmaz.

CARCHARINUS MILBERTI (Newyork ground shark) :

(Dusky ground shark) ile karıştırıldığından Birleşik Amerikanın Atlantik sahillerinde hangi arz dairelerine kadar yayıldıkları kesin olarak bilinmemektedir. Fakat Massachusetts ile Virginia arasındaki sularda yaşadığı ve daha güneylere inmediği tahmin edilmektedir.

Bu türün, Akdenizde, Brezilya sahillerinde de görülmesi kozmopolit olduğu kanaatini uyandırmaktadır. Umumiyetle sığ sularda yaşarlar ve bazan nehir mansaplarında da görülürler.

Başlıca gıdaları dip balıklarıyla krüstaselerdir. Ergin fertler 8 kadem boya ve 200 libre ağırlığa ulaşırlar. İnsanlar için tehlikeli ad edilmektedirler.

Renkleri sırtta mavi, gri veya kahverengi olur. Karın kısımları be-

yazdır. Birinci sırt yüzgeçleri çok yüksek ve öne doğru meyillidir. İkinci si ise normal boyda ve analın biraz gerisi hizasındadır.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Üreme mevsimleri yaz aylarıdır. 6 - 13 yavru yaparlar. Yavrular doğduğu zaman 22 pus boyunda ve 3 libre ağırlıkta olurlar. Doğum esnasında yavrunun kuyruğu daima önden gelmektedir.

CARCHARINUS COMMERSONII (Southern ground shark) :

Atlantik balığıdır. Birleşik Amerikanın Massachusetts açıklarına kadar kuzeye yükselirler. Boyları umumiyetle 8 kadem ve ağırlıkları 300 libre civarında olmakla beraber 10 kadem boyunda ve 400 libre ağırlıkta olanları görülmüştür.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Her seferinde 6 kadar yavru yaparlar. Her çeşit gıda maddesi ile beslenirlerse de bilhassa balık ve krüstaseleri tercih ederler. Türkiye sularında yoktur.

CARCHARINUS PLATYODON (Gulf shark) :

Diğer ilmi adı CARCHARIAS PLATYODON olan bu balığa Amerika da (Puppy shark) da denilmektedir. Atlantikte Meksika körfezinde çok bulunur. Her çeşit gıda maddesi ile beslenir. 15 kadem boya ulaşır. Türkiye sularında bulunmaz.

CARCHARINUS LIMBATUS (Spot-fin ground shark) :

Tropik denizlerde yaşarlar. 9 kadem boya ve 300 libre ağırlığa ulaşır. Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Her seferinde 3-6 yavru yaparlar. Yavrular doğduğu zaman oldukça büyüktür ve boyları 2 kadem kadar olur. Türkiye sularında yoktur.

CARCHARINUS PLUMBEUS (Large - finned shark) :

Diğer ilmi adı EULAMIA PLUMBEUS olan bu balık hakkında etraflı bilgi mevcut değildir. Türkiye sularında bulunmaz.

GALEOCERDO ARCTICUS (Tiger shark) :

GALEOCERDO TIGRINUS ve GALEOCERDO CUVIERI türleriyle birlikte üç speciesini tesbit ettiğim bu genüse bağlı bulunan balıklar bu familyaya mensup köpekbalıklarının en büyüklerindedir. 12-15 kadem boyunda 600 libre ağırlıkta olurlar. 20 kadem boyunda ve 1500 libre ağırlıkta olanları da görülmüştür.

Renkleri sırtta kurşunî ve kahverengi karında açıktır. Genç fertlerde vücudun yan taraflarında deri üstünde uzun veya kırık çizgiler şeklinde lekeler bulunur. Fakat balık yaşlandıkça bu lekeler kaybolur.

Mümmeyiz vasıfları dişleridir. Bu dişler ön kısımda büyük ve her iki çenede de aynıdır. Dişlerin dış kenarları muhaddep, iç kenarları çeniklidir. Uçları destere gibidir. Burun kısmı kısa ve küttür. Spiracle (nefes deliği) vardır. Kuyruk kökünde basık bir çukur bulunur. Caudal yüzgeç çift kanatlıdır.

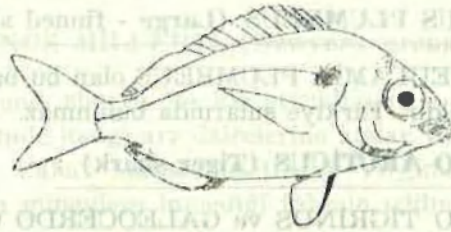
Tropik ve mutedil denizlerde pelajik olarak yaşarlar, balık sürüleri peşinden çok sığ sulara kadar sokulurlar. Kozmopolittirler. Bütün dünya denizlerine yayılmışlardır. Atlas Okyanusunda İzlandadan Güney Afrika'ya kadar her yerde görülürler. Birleşik Amerikada Main körfezinden daha yukarı arzlara yükselmezler.

Scn derecede obur hayvanlardır. Mollusk, krüstase, ahtapot, deniz kaplumbağası, her türlü balık ve pelajik hayvanlarla ve hatta kendi cinsinden olmayan köpek balıklarıyla beslenirler. Avlanan bir ferдин karından bir insan eli çıktığı literatürde kayıtlıdır. Sahillerde bulunan mezbahaların civarında toplanarak leşleri ve kesilen hayvanların denize atılan sakatatını yerler. İnsanlara saldırırlar bu sebeple en tehlikeli köpek balıklarından addedilirler.

Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Senenin her mevsiminde doğururlar. Bir seferde 50 yavruya kadar yaparlar.

Türkiye sularında yoktur.

(Devam edecek)

BALIK TÜKETİM PROPAGANDALARI

Fehmi Ersan
Kimyager

Bilindiği üzere bu günkü balık istihsal seviyemiz tatminkâr olmaktan uzak bulunmaktadır. Bu hususu etkileyen bir çok faktörler arasında, balığı gereği şekilde tüketimini sağlayacak ortamın bulunmayışı da söz konusu edilebilir. İstanbul, İzmir gibi şehirlerimizde bile balık tüketimi, çoğalan nüfus ile orantılı olmayan bir nisbette artış kaydetmektedir. Bu sebepten balıkçılar arasında fazla istihallerin fiyatları alabildiğine düşüreceği kâması devam edegelmektedir. Özellikle 1966-67 yıllarındaki et fiyat yükselmeleri, Türkiye'nin protein istihsalinin yeterli seviyeden gittikçe uzaklaştığını göstermektedir. Hayvancılığımızın gelişmesi için yeni adımlara duyulan ihtiyaç yanında balık istihsal ve istihlakinin artırılması da planlanmalıdır.

Bu meyanda, balık tüketiminin artırılması için bir propaganda programının da tesbit edilmesi gelecek için faydalı sonuçlar verecektir.

Genel ekonomisi sağlam, beslenme problemi bulunmayan Fransa'da bile balık tüketiminin artırılması için çok yönlü çalışmalarını yöneten dâimi bir komite faaliyet halinde bulunmaktadır. Kurslar, filmler, seyyar mutfaklar ile balık yemeklerinin çeşidlerini halka tanıtan bu propaganda hareketlerinin amacı, Fransız halkına daha çok balık yedirmektir. Bunun ekonomik anlamı ise, gittikçe artan Dünya protein ihtiyacı karşısında et piyasalarında görülen yükselmelerdir. Konunun önemini gören Fransız otoriteleri, bu tip propagandaları yürütmek için memleketin muhtelif yerlerinde reklâm merkezleri açmış ve geniş kadrolu bir komite ihdas etmiştir.

Oldum olası ete düşkün olan milletimiz için ise balık yemek çeşnisi monoton ve ilkel durumda kalmıştır. Malûm tava ve ızgara şekilleri balık sarfiyatını artırmakta yeterli etkiye sahip değildir. Sahillerimizde bile haftanın bir iki gününden fazla balık yenmeye arzu duyulmamaktadır. Halbuki balıklarımızın tabii lezzetinin diğer sulara göre daha üstün olduğu bir gerçektir.

Özetle, bugün içinde bulunduğumuz şartlar bizi balık yemek listelerinde yenilik yapmaya zorlamaktadır. Yeni reçete ve mutfak tarzlarının halkımıza tanıtılması ancak uzman ve eksperlerden teşekkül edecek bir komitenin aktif çalışmaları ile mümkün görülmektedir.

Diğer taraftan, balığın evlerde sık olarak arzulanmayışının bir sebebi de balığın temizlenme işidir. Ortalığa, kap ve kacağa koku veren bu

ameliye bugün artık bir çok memlekette kaldırılmıştır. Balıklar sahile ulaşınca fletolarında otomatik makinelerle temizlenip ayıklanarak ambalajlanmaktadır. Piyasada rağbet gören bu fletolar evlerde de kolaylık sağlamaktadır. Bu, üzerinde durulacak önemli konunun ayrıca ekonomik yönü de vardır. Çünkü, fletolardan geri kalan balık artıkları sanayiinin ham maddesini teşkil eder. Bunlardan yağ ve un elde edilmektedir.

Kalabalık sahil şehirlerimizde ara sıra canlı balık lokantaları açılır. Bu bir nevi balık tüketim propaganda hareketi, çoğunlukla destek görmez ve olumsuz kalır. Halbuki bu gibi yerler hem halkımızın balık etine ilgisini artırır hem de turistik imkânlar sağlar. İlgililer bu gibi teşebbüslere yardımlarını esirgememeli ve buralarda yeni çeşit balık yemeklerini tanıttacak imkânlar hazırlamalıdır.

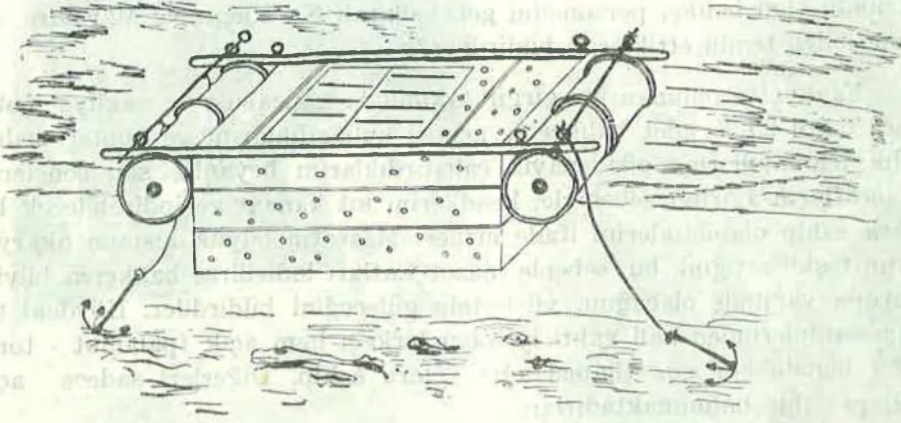
Canlı balık lokanta ve satış yerlerinin en önemli zorluğu stokda balıkların canlı olarak yeteri müddet tutulmasıdır. Sicilya'da kullanılan sey-yar ve yüzer balık depoları yurdumuzda da tatbik sahası bulabilecek niteliktedir. Aşağıda şeması görüldüğü üzere yanlarına ikişerden dört tane boş varil bağlanmış büyük bir tahta sandık, canlı balık deposu vazifesi görmektedir. Bir rıhtıma bağlanabilecek veya sığda demirlenebilecek bu tahta sandığın her tarafından açılan deliklerden deniz suyu girip çıkabilmektedir. Bu tip yüzer deponun üstündeki kapak açılarak özel bir kepeçe vasıtası ile istenilen miktardaki balık dışarı alınmaktadır. Yaklaşık olarak 2,5×1, 20×1,5 m. ebadında olan bu depolarda karides, pavurya, istakoz ve midyeler de muhafaza edilmektedir. Bu depoların beherinde 3, 4 yüz kilo mal yeteri müddet stok edilmektedir. Boğazın turistik yerlerinde lezzetli balıklarımızın sürümünü sağlayacak ve halkımızın balık etine ilgisini çoğaltacak etkide olan bu yüzer depoları müteşebbislerimize tavsiye ederiz.

Her yıl büyük şehirlerimizde açılan fuarlar da balık yemeklerinin propagandasının yapılacağı yerlerdir. Ekspertlerden teşekkül edecek bir komitenin hazırlayacağı sey-yar mutfaklarında yeni tip ve pratik balık yemeklerinin büyük rağbet göreceği muhakkaktır. Nitekim tarafımızdan yapılan balık sosisleri tecrübesi olumlu sonuç vermiştir. Avrupa ve Amerika'da balığın temizlenmesi ve pişirilmesi külfetini ortadan kaldıran bu tip balık mamulü baharat ve katkı maddeleri sayesinde diğer tip sosisten farksız olmakta ve dünyanın bir çok yerinde taammüm etmiş bulunmaktadır.

Konserve kutularının içinde satılacak balık köfteleri de halkımız arasında rağbet görecektir. Halbuki hemen bir çok aile arasında balık köftesi tanınmamış bir balık yemeğidir. Uygun fiyatla satılacak ve ucuz balık etlerinin de kullanılacağı köfteler hazır yemek listelerinde yer

alabilir. Yeterki lüzumlu imkânlar hazırlanmalı ve özellikle maliyet unsurunu yükseltecek ceryanlardan sakınmalıdır.

Bir çok defa tekrarlandığı üzere balıkçıyı fazla istihisalden ürküten ekonomik zorluk ve faktörlerin yenilmesinde balık tüketiminin arttırılması ayrı ve önemli bir konu teşkil etmektedir.

Canlı balık deposu

— o o o —

POYRAZ KÖY BALIKÇILARI İLE BİR SOHBET

Neclâ Gürtürk
Biyolog

Memleketimizi ziyaret eden Japon televizyon ekibi ile birlikte 27.7.1967 günü Poyraz balıkçı köyünü ziyaret ettiğimiz sırada, köyün çalışkan balıkçılarını önümüzdeki palamut mevsimi için ağlarını hazırlamakla meşgul bulduk. Bir kısmı da motor ve kayıklarının bakımı ile meşguldüler. Köyün bütün balıkçı motor ve kayıkları sahilde çakılların üzerine çekilmişti.

Çalışanları işlerinden alakoymamak için köy kahvesinde oturanlarla sohbet ettik. Balıkçıların kullandıkları naylon ağ ve ipliklerden memnun olup olmadıklarını sordüğümüzda, Japon menşeli ağ ve ipliklerden şikâyetçi olduklarını, ipliklerin mukavemetlerinin az olduğunu, çabuk kop-

tuklarını, kopan uçların talazlandığını bu sebeple memnun olmadıklarını ifade ettiler.

Poyraz köyünde, gırgır balıkçılığı ile av faaliyetinde bulunan 17 takım mevcut olup, takım sahipleri aynı zamanda teknelerinin reisliğini yapıyorlar. Balık avı sezonuna girildiğinde takımlarında çalıştırılmak üzere lüzumlu olan balıkçı personelini genel olarak Karadeniz ve Marmara sahillerinden temin ettiklerini bildirdiler.

Faaliyette bulunan bir gırgır takımında kancabaşı ve nakliye motoru dahil 25-30 adet balıkçı ve gemici kullandıklarını ve bunları balıkçılık teammüllerine göre payla çalıştırdıklarını beyanla, son senelerde masrafların ağırlığı sebebiyle, kendilerini kıt kanaat geçindirebilecek bir kâra sahip olabildiklerini ifade ettiler. Masrafın büyük kısmını akaryakıtın teşkil ettiğini, bu sebeple mazot fiatları indirilirse balıkçıya büyük yardım yapılmış olacağını, yüzlerinin güleceğini bildirdiler. Köydeki takım sahiplerinden hali vakti iyi olan birkaçı hem açık (palamut - torik ağı) hemde kör göz (hamsi ağı) ağlara sahip. Diğerleri sadece açık ağlara sahip bulunmaktadır.

Poyraz köylü balıkçılar, Karadenizde palamut avcılığı için ağlarını 60 kulaç derinlik ve 400 kulaç boyunda hazırlıyorlar. Bu sene ağlarının alt kısmını 30 kulaç açık gözlü ağ ilâve etmektedirler. Çünkü açık ağın akıntılı yerlerde fazla su tutmaması sebebiyle balığın önünü daha çabuk kesebileceği kanısındadırlar. Geçtiğimiz av sezonu içindeki faaliyetlerini şöyle izah ettiler:

Palamut ve torik avcılığı geçen yıllara nazaran daha bereketli geçti, uskumru bu yıl hiç av vermedi desek yeri var. Köyümüzdeki balıkçılardan bir kısmı kılıç mevsimi, zıpkınla avcılık da yaparlar. Fakat havalar kılıç avcılığı için müsait gitmediğinden verimli bir av faaliyeti olmadı. İyi av sezonu olduğu devrelerde motor başına ortalama 15 kılıç balığı tutulabiliyor.

Köy balıkçılarının kendilerine göre endişelerinden biri de; fazla balık yakaladıkları zamanlarda fiatın düşürülmesi sebebiyle emek ve masraflarının karşılığı olan değer fiatı bulamamalarıdır. Bu sebeple de fazla balık tutmanın kendileri için büyük bir menfaat sağlamadığı kanısındadırlar.

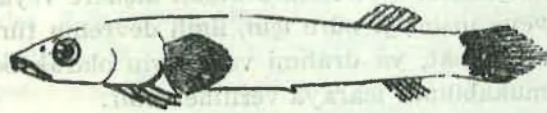
Köydeki balıkçıların bir araya gelerek kooperatif kurmak yoluna gitmeleri halinde, bu endişelerinin yapılacak teşebbüslerle giderilmesinin mümkün olabileceği kendilerine izah edildiğinde, evvelce Poyraz Köyü balıkçıları arasında bu maksatla bir kooperatif kurulduğu, sonradan üye aidatlarının arttırılması üzerine neticenin kârlı görülmemesi karşısında,

üyelerin birer ikişer kooperatiftan ayrılmaları sonucunda kooperatifin çalışamaz hale geldiğini ve dağıldığını beyan ettiler.

Köyün sahil kesiminde balıkçı teknesi inşa eden tezgâhlar da mevcut. Poyrazlı balıkçılar gerek yeni teknelerini gerekse tekne tamir işlerini kolaylıkla yaptırabilmektedirler. Tezgâhları dolaştığımızda inşa halinde olan 50 tonluk balıkçı teknesi gördük. Ejder isimli bu tekneyi inşa eden Cevat usta teknenin bitmek üzere olduğunu ve 6 aya yakın bir zamandan beri üzerinde çalışıldığını ifade etti. Basit denecek âletler ve yorucu bir çalışma ile meydana getirilen bu tekne dolayısıyla kendisine takdirlerimizi bildirdik.

Böylece, Karadeniz Boğazının çalışkan ve cesur balıkçılarını sinesinde toplamış olan şirin Poyraz Köyünden ayrılırken, önümüzdeki balık avı sezonunun kendileri için başarılı ve verimli olması temennisinde bulunduk.

YUNANİSTAN'DA BALIKÇILIK ENDÜSTRİSİNİN GELİŞME İMKÂN LARI VE PERSPEKTİFLERİ (Kısım 2)

La Pêche Maritime'den
Çeviren : Şadan Barlas

Lagunalarda balıkçılık

Yunanistan kıyılarının büyük bir kısmı üzerinde uzanan lagunalar ve tuzlu gölcükler, avcılık ve hatta ekseriya balık yetiştiriciliği ile midye yetiştiriciliği için iyi şartlar arz etmektedir. Bu lagunaların çoğu büyük-tür ve bol miktarda balık temin ederler. Bu biyolojik ortamların şartları çok değişik olduğundan, arz ettikleri işletme imkânları da değişiktir.

Meselâ Patras'dan uzak olmıyan Mesolongion - Aetolikon gölcükleri grubu gibi, Yunanistan sahilindeki bu gölcükler arasından bazıları, bazen oldukça derin kıyı çöküntülerini işgal etmektedirler. Fakat, genellikle, nehirlerin (Selânik yakınındaki Karia, Kanura) deltaik faaliyetlerine bağlı bulunan az derin alüviyonlu lagunalar bahis konusudur. Kendilerini meydana getirmiş olan nehirlerle ilişkilerinden ötürü, bu lagunalar bazen bariz şekilde oligohalin (Agulinitza, Peloponez) veya mezo veyahut polyhalin acı su havuzlarıdır. En önemli lagunalar şöyle dağılmışlardır: altı tane Trakya'nın Kuzeyinde ve bir tane Makedonya'da, iki tane Korfu adasında, bir tane Lökad adasında, dört tane Preveze körfezinde, üçü Elia'da ve üçü Messenia'da olmak üzere altı tane Peloponez'üde, bir tane Akarnani kıyısında ve bir grup ta Patras körfezinin Kuzey sahilinde (Mesolongion). Yukarıda zikredilen lagunaların hepsinde ağlarla veya sabit tesislerle balık avlanır. Fakat, her halükarda, Adriyatik'in acı sularındaki voli yerlerinde olduğu gibi hakiki balık yetiştiriciliği veya kefal yetiştiriciliği şeklinde değildir. Toplam yüzeyleri yaklaşık 500.000 hektar tutan bütün lagunalar ve tuzlu gölcükler Devlete aittir.

Zikredilen lagunalar Devlet tarafından kişilere veya balıkçı kooperatiflerine, kısa veya uzun bir süre için, ilgili devrenin tümü için müsadere edilebilecek bir teminat, ya drahmi veya aynı olarak ödenmesi şart koşulan bir kira mukabilinde icaraya verilmektedir.

İktisadî bakımdan en önemli balık cinsleri şunlardır: yılan balığı (şeli), çipura (tsipura), pulatarına (Mugil capito) altınbaş kefal (miksunari), sıçrayan kefal (gastros), top baş kefal (velanissa), levrek (lavraki), v.s. Yunanistan lagunalarında kışın yapılan balıkçılıkta 100 ilâ 120 metre uzunlukta 50 ilâ 60 metre genişlikte ve cidarları suyun seviyesinden 1.50 metre yüksekte bulunan kamış tahtaperdeden müteşekkil de-

niz altı parkları olan kutralar (dinarya) kullanılmaktadır. Kutraların iç kısmı birbirlerine dar geçitlerle bağlı ve balıkçıların pires (havuz) dedikleri dairevi veya üçgen biçiminde müteaddit bölmelere ayrılmıştır. İlk baharda balıkların gölcük'e serbestce girebilmeleri için tahtaperde kaldırılır, yazın tekrar yerine konur ve deniz tarafındaki kanal girişi kendir bir ağla kapatılır. Yiyecek bakımından zengin sahalarda kalmaları sonucu beslenmiş olan balıklar lagunadan dışarı çıkmak istedikleri vakit, çıkış yeri olarak kutranın geçitlerinden başka bir şey bulamazlar. Burarlardan içeri dalınca, kendilerini, tekrar geri dönmelerine mâni olmak ve ağdan bir torba ile topladıkları havuzlarda yığılmalarını sağlamak için her şeyin hazır olduğu bir labirent içersinde bulurlar. Böylece, bol miktarlarda kefal, levrek, çipura, yılan balıkları, v.s. tutulur.

Süngerler

Süngerler önemli bir kaynaktır ve muhtelif usullerle istihsal edilir. Sünger avında en cari usul olan dalma, birinci nev'i süngerler elde edilmesine imkân verir veya çıplak dalcılar ya da dalgıçlar tarafından yapılır. Çıplak dalma antikitedenberi en yaygın usuldur. Fakat bu usul ile ulaşılabilen derinlik 20 ilâ 30 metredir. Halbuki elli senedenberi kullanılan skanfander ile 75 metre derinliğe kadar istikşaf mümkündür. Maalesef, skanfanderin istimali sık sık felç olan dalgıçlar için vahim tehlikeler yaratmaktadır.

Keza süngerler «kamaki» denilen uzun bir sırtığa geçirilmiş bir çengel, veya «gangava» denen ve denizin dibini tarayan bir alkarna ile toplanmaktadır. Bu iki usulün süngerleri zedelemek gibi mahzurları vardır ve ikinci usul de sünger yataklarında hasar tevlit eder.

1965 senesinde çeşitli sünger tarlalarından toplanan her tip ve kalitede toplam sünger miktarı 64 ton olup değeri 4.666.665 franktır (yaklaşık 8.400.015 T. Lirası).

Av bölgeleri

Trol gemileri için en önemli av sahaları Kuzey Ege bölgesinde (De-deağaç yakınındaki büyük av sahası, Kavala limanı ile Taşoz adası arasındaki dar saha, Selânik körfezi, Orfani ve Strimonikos körfezleri). Pagasitokos bölgesi (Volos körfezi), Saronik, Patras, Nauplia, Korint, Messenia bölgesindeki sardalya ve diğer clupeidae'ler av bölgeleri şunlardır:

1. Güney Ege bölgesi: a) Suda, mayısta küçük sardalya, eylülde büyük sardalya; b) Messenia körfezi, ağustos ve eylülde büyük sardalya, mayıs ve haziranda küçük sardalya.

2. Kuzey Ege sahası: a) Eğriboz körfezinin güney kısmı; b) Orei bölgesi (Maliakos körfezine götüren boğaz); c) Selânik körfezi.

3. Midilli bölgesi: a) Midilli adası; b) Kaloni körfezi; c) Ayios Evstratios (Bozbaba); d) Adromiti körfezi.

Uskumruların (Scolber, Scomber ve Scomber colias) av bölgeleri Güney Doğu Ege denizinde (Kalimnos, Leros, İstanköy v.s.), Orta Ege'de (Sikladlar), Batı Ege'de (Saronik körfezi bölgesi, Petralii), Güney Ege'de (Girit) ve Kuzey Ege denizinde (Dedeoğaç bölgesi ve Midilli).

Torikler, Dedeoğaç, Kavala, Chalkis, v.s. sahili dışında, Volo körfezinde avlanır. Nihayet orkinos avcılığı İonyen adaları yakınında ve Kuzey Ege bölgesinde uygulanır.

İşletilen bölgelerin hudutları

Ege denizinin sahillerinin sedantar popülasyon bakımından nispeten fakir olan bir kısmı kayalık diplerden ibaret olup, bitkiden mahrum, hafifçe çakılıdır. Bu deniz bölgelerinde trolculuk hemen hemen imkânsız veya az müsmirdir. Sadece Saronik, Pagasitcs, Selânik, Kavala körfezlerinin limanlarının bir kaçında ve kıt'a sahanlığının az veya çok düz, yumuşak çamurla veya kumla örtülü olduğu Dedeoğaç bölgesinde küçük trol balıkçı teknelerile avcılık (orta balıkçılık) teşvik görmektedir. İşte bu bölgelerde az sayıda balıkçı bilhassa sahil açıklarında hâkim olan zoster mer'alarında sürütme ağlarla avcılık yaparken sayıca çok fazla olan (% 85) balıkçılar (sürütme oltası, paraketa, v.s. ile küçük balıkçılık yapan) çamurlu diplerde ağlarını yedekte çekmek imkânsızlığı karşısında dip oltaları ile ve düz ağlarla avcılık yapmaktadırlar.

Hakiki koralijen (mercan müvellidi) çakıllara, zosterler dışında, pek çok bölgelerde 25 ilâ 40 metre derinlikte tesadüf edilmektedir. Artizanal balıkçılar gereçlerini (paraketalar) ve ağlarını bu sahalara atarlar. Kıyı ve derin mer'alarda ve Selânik körfezi ile Dedeoğaç av sahasındaki zosterlerin etrafında muntazaman barbunya (Mullus barbatus), adı sinagrit, kömürcükayası, adı kaya, fener balıkları, küçük trakonyalar, vatozlar, benekli uyuşturan balıkları, isparozlar, v.s. avlanır. Saronik ve Sikladların derin mer'alarında pek çok istrangiloz, birkaç adı sinagrit ve öteki cinsler tutulur. Derin mer'alardan ziyade kıyı mer'alarında daha çok bulunan İzmariti, adı mercanı, v.s. yi zikredilen.

Açıktaki koralijen çakıllarda manda göz sinagrit, v.s. avlanır. Denizaltı kayaları etrafında, 30 ilâ 40 metre derinlikte berber balıklarına (Anthias sacer) v.s.ye ve çamurlu diplerde pek çok camgözlere (Galeus canis), kelerlere (Squatina angelus), adı vatozlara, v.s. ye tesadüf edilir.

Prodüktivite

Yunanistanda ortalama av verimi gemi itibariyle 15 tonu tecavüz etmemektedir. İspanya'da ortalama av verimi 17.5 ton, Belçika'da 65.9 ton, Almanya'da 63.2 ton, İzlanda'da 62.2 tondur.

Üretim balıkçı başına ortalama 2 tondur. İspanya'da 7.5 ton ve Danimarka'da 14 tondur.

Aşağıdaki tabloda prodüktivite, Yunanistanın balıkçılık potansiyeli ile üretimi esası üzerine ve balıkçılık faaliyet sektörü itibariyle verilmiştir.

Tablo 4

Faaliyet sektörü	Üretim ton	Balıkçı adedi	Balıkçı başına Üretim ton
Akdeniz balıkçılığı	27,180	19,710	1,38
Göl balıkçılığı	4,920	2,000	2,46
Laguna balıkçılığı	2,035	750	2,71
Artizanal balıkçılık	4,000	370	10,80
Atlantik balıkçılığı	27,073	1,220	22,20
Trol ve gırgır balıkçılığı	41,365	8,130	5,10

Yukardaki tabloda görüleceği üzere, okyanus balıkçılık sektöründeki prodüktivite diğer balıkçılık kollarına nazaran daha önemlidir.

Balıkçılıktan elde edilen hasılat

Yunanistan Devleti 1965 senesinde kooperatifler ve fertler tarafından kiralanan göl ve lagunaların işletilmesinden 3 milyon frank (5.400.000 T. Lirası) tahsil etmiştir.

(Devam edecek)

Dünya Balıkçılık Âlemi

İÇ HABERLER

★ Ticaret Bakanı Sayın Ahmet Türkel 29 Ağustos 1967 günü Et ve Balık Kurumunun İstanbuldaki Teşkilâtını (Şube Müdürlüğünü) ziyarette bulunmuş ve Kurumun Beşiktaş Soğuk Deposunu, Beşiktaşta demirli bulunan Kar gemisini ve İstinye bağlama mahallindeki Kurum av, araştırma ve frigorifik nakliye gemilerini gezmiştir.

★ Ticaret Bakanlığında sadır olan bir talimata göre, ikili anlaşmalı memleketlere yapılacak balık ihracatında, bozulmadan ve sür'atle sevkini teminen, yalnız taze balık ihracatına lisans verme görevinin, 24 Haziran 1967 tarihli 12630 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış İhracat Yönetmeliğinin 18 inci maddesinin e) bendine tevfikân Tescil mercilerine bırakılması uygun görülmüştür.

Dondurulmuş ve tuzlu balıkların bu memleketlere ihracı için lisans Bakanlıkca verilecektir.

★ Dergimizin geçen sayısında Et ve Balık Kurumunda çalışan Japon balıkçılık uzmanlarının faaliyetlerini filme çekmek için Temmuz 1967 sonlarına doğru İstanbul'a gelmiş olduğu bildirilen Japon televizyon ekibi, Kurum av gemilerinden Kırlangıç ve Yunusun 2-3 Ağustos 1967 tarihlerinde Marmara denizindeki Marmara adası bölgesinde Japon usulü paraketa ile yaptığı av faaliyetlerine iştirak ederek bu faaliyetler ile 4 Ağustos günü İstanbul Boğazının Karadeniz tarafında kıyıda üç mil açıkta Kurum tarafından yapılan trawl av faaliyetlerinin filmini çekmiştir.

Ekip 6 ağustos günü memleketimizden ayrılmıştır.

★ Ağustos 1967 ayı içersinde Et ve Balık Kurumu 1967/68 av tatbikat programının hazırlıklarına başlamıştır. Hazırlıklarına bu ay içersinde de devam edilen program önümüzdeki ekim ayından itibaren uygulanacaktır.

★ 1966/67 av tatbikat programı uyarınca Et ve Balık Kurumu 5-15 ve 28-31 tarihleri arasında Sazan, Turna av gemileri, bir ışık sandalı ve Bulur araştırma motoru ile Marmara denizinde ışıkla balık avcılığı yapmıştır. İtalya'dan ithal edilmiş olan su altı ve su üstü filamanlı lâmbalarla yapılan bu avcılıkta toplam 12.7 ton uskumru, istavrit ve hamsi gibi pelajik balıklar tutulmuştur.

★ Et ve Balık Kurumu, balık yağı ve unu üretiminde ham madde olarak

kullanmak üzere, Ağustos 1967 ayında İstanbul'daki Zeytinburnu Et Kombinasyonu için 2.5 ton balık alımında bulunmuş ve 0.8 ton balık unu istihsal etmiştir. Kurum aynı dönemde Trabzon Fabrikası mamulü 13.3 ton hamsi ve 5.4 ton yunus yağları ve Zeytinburnu Kombinasyonu mamulü 0.8 ton balık unu satmıştır.

★ İstanbul Balık Hâlleri Müdürlüğünce verilen bilgiye göre, Temmuz 1967 içersinde adı geçen Hâllere 1.466.492 T. Lirası değerinde 128.313 kilogram ile 13.969 adet çeşitli deniz ve tatlı su ürünleri gelmiştir. Bunların cinsler itibariyle miktar ve aylık ortalama toptan kilogram fiyatları şöyledir:

Deniz balıkları: Barbunya 2238 kg 3860 krş; Tekir 11731 kg 1697 krş; Kalkan 2259 kg 912 krş; Dil-Pisi 1008 kg 2585 krş; Levrek 921 kg 3110 krş; Kefal 4037 kg 802 krş; Kupes 5 kg 810 krş; Mezgit 184 kg 992 krş; İskorpit 663 kg 900 krş; Mercan - Sinagrit 2137 kg 1784 krş; Hani, Lâpina, İşkına 578 kg 887 krş; Lüfer 6982 kg 1167 krş; Minakop 5992 kg 1469 krş; Kaya 13 kg 592 krş; Hamsi 398 kg 118 krş; Kılıç 5528 kg 2341 krş; İstavrit 18792 kg 153 krş; İzmarit 153 kg 380 krş; Sardalya 29748 kg 900 krş; Orkinos 195 kg 224 krş; Dülger 19 kg 1000 krş; Gelincik 319 kg 222 krş; Uskumru 11761 kg 279 krş; Karagöz 178 kg 1699 krş; Çitari 94 kg 1685 krş; Kolyos 8591 kg 438 krş; Tirsi 1093 kg 149 krş; Kirlangıç 591 kg 892 krş. Torik 734 kg (144 çift) 388 krş; Palamut 256 kg (155 çift) 764 krş; Vatoz 1 adet 300 krş; Keler 51 adet 2092 krş; Muhtelif balıklar 864 kg 552 krş.

İstanbul Balık Hâllerine Temmuz 1967 ayında gelen torik ve palamut balıklarının birer çiftinin ortalama ağırlıkları sırasıyla 5100 ve 1650 gramdır.

Tatlı su balıkları: Mersin 272 kg 272 krş; Kefal 40 kg 230 krş; Turna 6 kg 250 krş; Kızılkanat 45 kg 44 krş; Yılan balığı 8 kg 187 krş; Sazan 129 kg 443 krş; Sudak 434 kg 1196 krş; Yayın 2164 kg 407 krş.

Krústaseler: Karides 7153 kg 2206 krş; İstakoz 7157 adet 1750 krş; Böcek 220 adet 2498 krş; Pavurya 6540 adet 194 krş.

★ İmralı Ceza Evi Marmara denizinde üç gün takipten sonra 13 Eylül 1967 günü saat 16.00 ya doğru başlayıp 5 saat süren av faaliyeti neticesinde tek bir molada naylon orkinos ağı ile Adanın 2-3 mil açığında takriben 20 ton yazılı orkinos avlamıştır. Çifti otuzbeş kilo gelen bu orkinoslar Ceza Evinin İmralı adlı balıkçı motoru ile 14 Eylül 1967 sabahı İstanbul'a getirilerek konservecilere satılmıştır.

DIŞ HABERLER

F.A.O.

★ Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı Konseyi Hint Okyanusunda balıkçılığı geliştirmekle mükellef milletlerarası özel bir komisyo-

nun ihdasını tavsiye etmiştir.

Her ne kadar Hint Okyanusu denizlerin beşte biri kadar ise de denizlerden elde edilen kaynakların ancak yirmide birini vermektedir. Yeni komisyon, bu Okyanusun kaynaklarının geliştirilmesini istihdaf eden milletlerarası işbirliğini teşvik ve koordine edecektir.

Bütün sahil ülkeleri ve F.A.O. üyeleri ve ortak üyeleri üye olmayı arzu ettiklerini Teşkilâta bildirmek şartile Komisyona dahil olabileceklerdir. Şimdiden, müteaddit Afrika ülkeleri Komisyona üye olmak niyetlerini bildirmişlerdir. Keza, Malaysia çalışmalara iştirake hazır olduğunu bildirmiştir.

Hint delegesi Konseyin kararından memnuniyetini izhar etmiştir. Zira memleketinin, Hint Okyanusunda en önemlisi olmakla beraber, daha fazla kaynaklar elde etmesi için teknik vasıtalara ihtiyacı olduğunu söylemiştir. Federal Alman Cumhuriyeti de Konseyin tavsiyesini desteklemiştir.

«La Pêche Maritime»den

Güney Vietnam

★ Güney Vietnam balıkçılık sanayii, bugün vüs'atı, gelişme oranı ve potansyeli bakımlarından ülkenin ekonomisi için çok önemlidir.

Güney Vietnam her sene 380.000 metrik ton balık, kabuklu hayvanlar ve suda yaşayan diğer ürünler istihsal etmektedir. Bu, halkın büyük bir kısmının başlıca protein kaynağıdır. Balıkçılık sanayiinde 250.000 kişi yâni sivil halkın takriben yüzde üçü çalışmaktadır.

Üretimin çoğu 2600 kilometrelik sahil boyunca deniz sularından elde edilmektedir. Kıyı bölgelerinden balık, karides, istakozlar ve diğer kabuklu hayvanlar istihsal edilmektedir. Nehirlerden ve kanallardan çok miktarda tatsız balıkları elde edilmektedir. Balık yetiştirme havuzları ülkenin av miktarının yaklaşık yüzde 20 sini vermektedir.

Balıkçılık sanayii son on yıl içerisinde, en fazla balıkçı tekneleri makineleştirilerek, teşvik edici bir şekilde gelişme göstermiştir. 1966 da 65.000 tekneden 16.700 üne motor konulmuştur. Üretim 1954 de 52.000 tondan 1966 yılında 380.000 tona balığ olmuştur. Bununun 287.000 tonu deniz sularından 65.000 tonu tatlı sulardan elde edilmiştir. Kabuklu hayvanlar üretimi 28.000 tonu bulmuştur. Balıkçı teknelerinin kamu nakliyatında kullanılmasına sebep olan savaş son bir kaç yılda bu gelişmeyi yavaşlatmıştır.

«Commercial Fisheries Review»den

İngiltere

★ İngiltere'deki «British White Fish Authority» 1 Nisan 1977 den itibaren balıkçılık endüstrisine bahsedilecek ödünç vermelerin faiz hadlerinin aşağıdakiler olacağını bildirmiştir:

140 kademe kadar uzunluktaki balıkçı tekneleri, yeni makinalar, ağlar ve gereçler için 5 yıla kadar vadeli ödünç vermelerin faiz haddi yüzde 7 (düşüş yüzde 1/4), 5 yıldan çok 10 yıldan az vadeli ödünç vermelerin faiz haddi yüzde 7 (değişiklik yok), 10 yıldan çok 15 yıldan az vadeli ödünç vermelerin faiz haddi yüzde 7 1/8 (değişiklik olmamıştır) ve 15 yıldan çok 20 yıldan az vadeli ödünç vermelerin faiz haddi yüzde 7 (düşüş yüzde 1/8).

İşleme fabrikaları için 20 yıldan az vadeli ödünç vermelerin faiz haddi yüzde 7 5/8 (düşüş yüzde 1/8).

1 Nisandan önceki ödünç vermelerin faiz hadlerinde değişiklik olmamıştır.

«Commercial Fisheries Review»den

İtalya

★ İtalya Dış Ticaret Bakanlığı 250 milyon İtalyan lirası (takriben 3.6 milyon TL) tutarında dondurulmuş köpek balığı etinin Sovyet Rusyadan ithali ile ilgili mukaddem bir yetkiyi tasdik etmiştir.

«La Pesca Italiana»dan

Japonya

★ Japon Orkinos balıkçıları kooperatifleri birlikleri federasyonu tarafından Asyada orkinosculuk hakkında 30 ve 31 Mayıs 1967 tarihlerinde Tokya'da düzenlenen Konferansa Güney Kore, Formoza, Okinawa ve Japonya'dan kırkdan fazla temsilci katılmıştır. Konferansta orkinos üretimi, fiyatları, satış ve tüketimi, teşebbüslerin idaresi, çalışma problemleri, mevzuat ve idarî meseleler görüşülmüştür. Konferansa katılanlar bundan böyle yılda bir defa toplanmayı kararlaştırmışlardır. Gelecek Konferans önümüzdeki sene Formoza'da yapılacaktır.

Japon Orkinos balıkçıları kooperatifleri birlikleri federasyonu orkinos fiyatları probleminin ihracatın tümü olarak ele alınmasını teklif etmiştir. Fakat Güney Kore ve Formoza görüşmenin, Samoa, Espiritu Santo ve Fiji adalarındaki orkinos fiyatlarına münhasır olmasını tercih etmişlerdir. Sekiz üyeli bir çalışma grubunun Pasifik, Atlantik ve Hint Okyanusu bölgelerindeki fiyatların durumunu tetkik etmesi kararlaştırılmıştır. Güney Kore, Formoza ve Okinawa temsilcileri, sadece Japon kumpanyalarının Amerikan konservecileriyle iş yaptıkları Samoa'daki fiyatların tesbiti usulü hususunda memnuniyetsizliklerini izhar etmişlerdir.

Japon orkinos balıkçıları kooperatifleri birlikleri Federasyonu kaynakların muhafazası lüzumu üzerinde ısrar etmiştir. Bu lüzumu kabul etmekle beraber, Güney ve Formoza acil muhafaza tedbirlerinin alınmasına karşı olduklarını bildirmişlerdir. Bununla beraber Konferansa katılanların hepsi kaynaklar üzerinde araştırmalar yapmak için işbirliği hususunda mutabık kalmışlardır.

Üretim ve satışa dair görüşme, orkinos üretimi her yıl artmakta olan Güney Kore, Formoza ve Okinawannın satış teşkilâtına sahip bulunmalarını fakat üretimlerini Japon kumpanyalarının aracılığı ile ihraç ettiklerini göstermiştir. Bu ülkeler üretimlerinin satışı için kendilerine daha fazla serbesti verecek bir teşkilâtın ihdasını teklif etmişlerdir.

«La Pêche Maritime»den

Romanya

★ Sovyet Rusya, Polonya ve Doğu Almanya arasında 28 Temmuz 1962 tarihinde Varşova'da akdedilen Uzak Deniz Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasına Romanya 28 Şubat 1967 de dahil olmuştur.

Bir muhtelit Komisyonca idare edilen mezkûr anlaşma balıkçılık araştırma işlerinde, balık teknolojisinde ve müşterek uzak deniz balıkçılık faaliyetlerinin geliştirilmesinde Anlaşmayı imza eden devletler arasında sıkı bir işbirliğini şart koşturmuştur. Bildirildiğine göre Komisyon, aynı zamanda, Kuzey Batı Atlantikteki balık stoklarını tahmin ve bu bölgedeki balıkçılık araştırma işlerini koordine etmektedir.

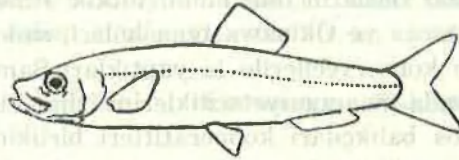
«Commercial Fisheries Review»den

Uganda

★ Ugandanın yıllık tatlı su balık üretimi çoğu tilapia olmak üzere yaklaşık 70.000 tondur. Uganda Hükûmeti bu miktarı % 40 bir artışla 1971 de 100.000 tona iblağ etmeği plânlamaktadır. Bu artış, balık havuzlarının sayısı ve üretimi, göl balıkçılığının tesirliliği artırılarak ve pazarlama kolaylıkları geliştirilerek sağlanacaktır.

Tilapia, sazan balıkları ve trol ve galsama ağları ile mücehhez 35 kadem uzunluktaki içten motorlu teknelerin kullanılması havuz balıkçılığının geliştirilmesinin başlıca özellikleri olacaktır.

«Commercial Fisheries Review»den

BALIK VE BALIKÇILIK

(FISH and FISHERY)

Foundation : 1953

VCL. XV No. 7	SEPTEMBER 1967	ET ve BALIK KURUMU G. M. İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ BEŞİKTAŞ - İSTANBUL	EDITOR S. ATILÂ
------------------	-------------------	--	--------------------

CONTENTS

	<u>Page</u>
WORLD FISHERIES IN 1966 AND 1967 (PART I)	1
AN INTERVIEW WITH MR. YOSHIO KAMISAKA, DİREDTOR OF THE T.V. FILM «JAPANESE IN THE WORD»	7
THE SHARKS AND RAYS IN THE WORLD SEAS (PART VI) Family (5): Charcharidae (True sharks) - continued -	9
PROPAGANDAS ON FISH CONSUMPTION	15
AN INTERVIEW WITH POYRAZKOY'S FISHERMEN	17
PERSPECTIVES AND DEVELOPMENT POSSIBILITIES OF THE FISHERIES INDUSTRY IN GREECE (PART II)	20
WORLD FISHING NEWS	24

Balıkçılarımıza

M.W.M. (Halk dili ile Marşal) deniz motorlarına ait yedek parçaların satışına Et ve Balık Kurumu İstanbul Şube Müdürlüğünde devam edilmektedir.

İsteklilerin Et ve Balık Kurumu Şube Müdürlüğü, Beşiktaş, İstanbul adresine müracaatları rica olunur.

ET VE BALIK KURUMU
İSTANBUL SUBE MÜDÜRLÜĞÜ

BAŞAK SİGORTA A.Ş.

Türkiyede Sermayesi ve Teşkilâtı En Büyük Sigorta Şirketi
Sermayesi : 3.000.000

YANGIN — NAKLIYAT — HAYAT — KASKO — TRAFİK
FERDİ VE KOLLEKTİF KAZA — HIRSIZLIK
CAM KIRILMASI — UMUMİ MES'ULİYET
S İ G O R T A L A R I

Cabuk İş — Kolay Ödeme

TÜRKİYENİN HER TARAFINDA
T. C. ZİRAAT BANKALARI,
EMNİYET SANDIKLARI ve
TURİZM BANKASI

A C E N T E L E R İ D İ R

Telefon: 471648 - 478354 - 470727 - 475676

TÜRKİYE
İŞ
BANKASI

PARANIZIN
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİ

VİTA'yı çok seviyor...

VİTA'nın tadı o kadar nefis ki, VİTA ile pişen bir yemekten daha lezzetli bir şey olabilir mi!

VİTA, kalorisi bol ve kuvvet sağlayan bir gıdadır.

VİTA hafiftir, mideyi yormaz, çünkü fevkalâde sâf ve asiditesi az olan nebatî yağlarla imâl edilir.

GRAFİKA

VİTA sayesinde
kocanız yemekleri
çok kolay hazmeder.
Keyfi yerinde
olur.

yemeğin lezzeti

ET ve BALIK KURUMU

TELGRAF : ETBALIK ETBALIK BEŞİKTAŞ
TELEFON : 11 60 00 47 51 98

ANKARA

İSTANBUL

ET VE BALIK KURUMU, YURT İÇİ VE YURT DIŞI PİYASALARA TAZE VE DONMUŞ ET, DERİ, BAĞIRSAK, ET YAĞLARI, ET MAMULLERİ, DİĞER HAYVANI ÜRÜNLER İLE BALIK, BALIKUNU VE BALIK YAĞI ARZETMEKTEDİR. AYRICA FRİGORİFİK NAKLIYE GEMİLERİNİ İÇ VE DIŞ SEFERLER İÇİN KİRAYA VERMEKTEDİR. ET VE DİĞER ÜRÜNLER İÇİN ANKARA: BALIK, BALIKUNU, BALIKYAĞI VE GEMİLER İÇİN İSTANBUL ADRESİNE MÜRACAAT EDİLMELİDİR.

ET VE BALIK KURUMU OFFERS FRESH AND FROZEN MEAT, HIDES AND SKINS, SHEEP AND BEEF CASINGS, FATS, MEAT PRODUCTS AND OTHER ANIMAL BY PRODUCTS; ALSO FISH, FISH MEAL AND FISH OIL, TO THE DOMESTIC AND FOREIGN MARKETS. IN ADDITION REFRIGERATED VESSELS ARE CHARTERED FOR CARRYING CARGO TO TURKISH AND FOREIGN PORTS FOR MEAT AND OTHER PRODUCTS PLEASE CONTACT OUR ANKARA HEAD OFFICE, FOR FISH, FISH MEAL, FISH OIL AND VESSELS OUR ISTANBUL ADDRESS MUST BE CONTACTED.

EBK 41/1967

YAYLACIK MATBAASI

Istanbul

Fiati: 125 kuruş